

BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

**VLADA**

BOSNIA AND HERZEGOVINA  
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

**GOVERNMENT**

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА  
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**ВЛАДА**

Broj: 03-04-791-16/23  
Sarajevo, 22.12.2023. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**  
**Zastupnički dom**  
n/p gđi Mirjani Marinković-Lepić, predsjedatelju

Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
**PARLAMENT FEDERACIJE**  
**SARAJEVO**

Primljeno:		26-12-2023	
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/11	02-	213/23	

Predmet: Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Poštovana,

Sukladno članku 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20), u privitku akta dostavljam Vam Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Inicijativu koju je podnijela Begajeta Čaušević, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a koje je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrdila na 23. sjednici, održanoj 22. prosinca 2023. godine.

S poštovanjem,

  
**PREMIJER**  
Nermin Nikaić

Privitak: kao u tekstu

CO: FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA  
n/p gosp. Nediljku Rimcu, ministru

Na osnovu člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21) i člana 116. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08 i 26/20), nakon razmatranja Inicijative, koju je podnijela Begajeta Čaušević, poslanik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva, na 23. sjednici održanoj 22.12.2023. godine, utvrdila sljedeće

## **IZJAŠNENJE**

Sekretar Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dostavio je inicijativu Begajete Čaušević, zastupnice u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, koju je zastupnica podnijela na 7. vanrednoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH održanoj 06.07.2023. godine.

Navedenom inicijativom zastupnica Begajeta Čaušević predlaže sljedeće:

1. formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koje će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima u FBiH,
2. profesionalizacija transplant koordinatora,
3. edukacija dodatnih kadrova koji će se baviti transplantacijom i obnova medicinske opreme,
4. povezivanje zdravstvenih ustanova u FBiH koje se bave transplantacijom organa sa centrima u Evropi i svijetu, podržati transplant i integraciju profesionalaca u ESOT zajednici- Evropskom udruženju za transplantaciju,
5. izrada Strategije razvoja transplantacije u FBiH u narednih pet godina.

Slijedom navedene inicijative, a u dijelu koji se odnosi na „formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koji će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima“ ukazujemo da je provedba nadzora nad radom zdravstvenih ustanova utvrđena Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13).

Naglašavamo da je članom 191. citiranog Zakona propisano da nadzor nad radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama, te privatnih zdravstvenih radnika obuhvata unutrašnji nadzor i zdravstveno-inspekcijski nadzor.

Također, članom 192. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, propisano je da zdravstvena ustanova obavezno provodi unutrašnji nadzor nad radom svojih organizacionih jedinica i zdravstvenih radnika, te da je za stručni rad zdravstvene ustanove odgovoran direktor zdravstvene ustanove.

Nadalje, članom 194. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno je da zdravstveno-inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i opštih akata u djelatnosti zdravstva, kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika, te privatnih zdravstvenih radnika obavlja nadležna uprava za inspekcije.

Ističemo i da je članom 55. Zakona o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja („Službene novine Federacije BiH“ broj 75/09 i 95/17), propisano da nadzor nad sprovođenjem Zakona o transplantaciji organa i tkiva, kao i podzakonskih akata donesenih na osnovu Zakona, vrši Ministarstvo, kao i da nadzor nad obavljanjem zdravstvenih usluga iz djelatnosti uzimanja i presađivanja organa i tkiva u svrhu liječenja, vrši federalna zdravstvena inspekcija, saglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisu o inspekcijama u Federaciji.

Napominjemo da Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja, kao i drugim propisima iz nadležnosti Federalnog ministarstva zdravstva nije predviđen pravni osnov za formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koje će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima u FBiH.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, podnesena inicijativa u dijelu koji se odnosi na “formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koje će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima u FBiH”, se ne prihvata, jer ne postoji pravni osnov za realizaciju iste.

Vezano za „profesionalizaciju transplant koordinatora“ naglašavamo da je djelomična ili potpuna profesionalizacija transplant koordinatora (kroz puno radno vrijeme ili pola radnoga vremena) u isključivoj nadležnosti menadžmenta zdravstvenih ustanova i uređuje se opštim aktima zdravstvene ustanove, tj. aktima o sistematizaciji radnih mjesta.

Po pitanju „edukacije dodatnih kadrova“, ukazujemo da su za planiranje kadra, edukaciju i usavršavanje eksplantacijsko-transplantacijskih timova i drugih zdravstvenih profesionalca koji sudjeluju u programu transplantacijske medicine odgovorni menadžmenti zdravstvenih ustanova u čijoj nadležnosti je utvrđivanje planova rada i razvoja zdravstvene ustanove, a što podrazumijeva i edukaciju dodatnih kadrova.

Bitno je istaknuti da Centar za transplantacijsku medicinu Federalnog ministarstva zdravstva kontinuirano provodi aktivnosti u pogledu edukacije zdravstvenih radnika koji sudjeluju u programu transplantacijske medicine, a s posebnim akcentom na edukaciji bolničkih transplantacijskih koordinatora.

U tom kontekstu ističemo saradnju sa Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske, Zdravstvenom mrežom Jugoistočne Evrope za razvoj transplantacijske medicine u regiji sa sjedištem u Zagrebu, Evropskom komisijom, International Transplant network (ITN) Turske, DTI - Donation & Transplantation Institute itd., a u okviru kojih je omogućeno sudjelovanje stručnjaka iz Federacije na radionicama i kursevima iz različitih područja transplantacijske medicine.

Posebno ističemo da je u okviru saradnje sa Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske i DTI-jem omogućeno da Transplant Procurement management Cours završi trideset bolničkih koordinatora, da je u saradnji sa Evropskom komisijom, a u cilju procjene kapaciteta, kao i sagledavanja mogućnosti za unapređenje i razvoj programa doniranja i presađivanja organa reliziran TAIEX Expert Mission kao i TAIEX radionica „Donor Detection and Optimal Donor Management“, a na kojoj su sudjelovali svi bolnički koordinatori iz Federacije BiH, itd.

Federalno ministarstvo zdravstva će i dalje provoditi aktivnosti u pogledu edukacije zdravstvenih radnika koji sudjeluju u programu transplantacije, međutim naglašavamo da „edukacija dodatnih kadrova“ predstavlja odgovornost menadžmenta zdravstvenih ustanova koje obavljaju transplantacijsku djelatnost.

Po pitanju „obnove medicinske opreme“ ukazujemo da obnova medicinske opreme predstavlja odgovornost menadžmenta zdravstvene ustanove u skladu sa finansijskim planom ustanove, kao i odgovornost osnivača, i to za kapitalna ulaganja za razvoj djelatnosti ustanove kada je to potrebno.

U dijelu inicijative koja se odnosi na „povezivanje zdravstvenih ustanova u FBiH koje se bave transplantacijom organa sa centrima u Evropi i svijetu“ napominjemo da su nadležnosti Ministarstva u pogledu međunarodne saradnje utvrđene članom 52. stav.1 alineja 7. Zakona o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja, a kojim je propisano je da Ministarstvo zaključuje ugovor sa stranom ili međunarodnom organizacijom koje obavljaju razmjenu organa odnosno tkiva radi presađivanja, a uz prethodnu saglasnost Vlade Federacije BiH, kao i uz koordinaciju Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

S tim u vezi ističemo da je Ministarstvo prema Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine u više navrata, u razdoblju od 2010. godine do danas, upućivalo inicijative za pokretanje aktivnosti sa državne razine za pristupanje Bosne i Hercegovine Eurotransplantu.

Kako od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine nismo zaprimili povratnu informaciju po pitanju upućenih inicijativa za pokretanje aktivnosti za pristupanje Bosne i Hercegovine Eurotransplantu, Ministarstvo je u dva navrata, i to decembra 2013. godine i decembra 2017. godine zaključilo sa Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske dvogodišnji Protokol o saradnji u području pribavljanja i presađivanja ljudskih organa i tkiva. Protokol zaključen 2013. godine rezultirao je uspješnom saradnjom, dok je provedba Protokola zaključenog 2017. godine zaustavljena od strane Eurotransplanta u martu 2018. godine i to iz razloga što država Bosna i Hercegovina nema zaključen Osnovni bilateralni sporazum o saradnji sa Eurotransplantom.

U skladu sa važećim propisima Eurotransplanta, ovo ministarstvo ne može zaključiti Protokol o saradnji u području pribavljanja i presađivanja ljudskih organa i tkiva sa Republikom Hrvatskom, kao ni drugom zemljom članicom Eurotransplanta, i to iz razloga nepostojanja bilateralnog ugovora između države Bosne i Hercegovine i Eurotransplanta, a što nije u nadležnosti entiteskih ministarstava zdravstva.

Naglašavamo da član Eurotransplanta ne može postati niti entitet, niti kanton, već samo država. U skladu sa Ustavom BiH oblast zdravstva je u ovlasti entiteta, a Ministarstvo civilnih poslova BiH koordinira oblasti zdravstva na nivou države.

Ističemo da do danas od strane Ministarstva civilnih poslova BiH nisu pokrenute aktivnosti u cilju realizacije navedene inicijative.

Po pitanju međunarodne saradnje, ističemo da su u toku aktivnosti na uspostavi saradnje sa Italian National Transplant Center (INTC), a u okviru koje bi se omogućile transplantacije jetre pedijatrijskih pacijenata (djece do 18 godina) iz Federacije BiH u zdravstvenim ustanovama u Italiji.

Iz naprijed navedenog evidentno je da Ministarstvo sprovodi aktivnosti u skladu sa nadležnostima utvrđenim članom 52. stav 1. alineja 7. Zakona, međutim, naglašavamo da su zdravstvene ustanove koje obavljaju transplantacijsku djelatnost, u skladu sa članom 48. Zakona, dužne poduzimati mjere za ostvarivanje saradnje sa drugim ovlaštenim zdravstvenim ustanovama u Federaciji, odnosno Bosni i Hercegovini, te sa srodnim zdravstvenim ustanovama iz inostranstva i međunarodnim organizacijama, u cilju obavljanja razmjene organa odnosno tkiva radi presađivanja, kao i poduzimati mjere za uspostavu stručne i naučne saradnje sa ciljem uspješnog sprovođenja naučnog i stručnog unapređenja djelatnosti uzimanja i presađivanja organa i tkiva.

U dijelu inicijative koji se odnosi na „podršku i integraciju profesionalaca u ESOT zajednicu-Evropsko udruženje za transplantaciju“, ukazujemo da ESOT medicinsko i naučno neprofitno društvo posvećeno razmjeni znanja o doniranju i transplantaciji, te da isto predstavlja platformu za dobrovoljne profesionalce u području transplantacije kojima nudi obiman obrazovni program i smjernice najbolje prakse, a članstvo u ESOT-u se ostvaruje na osnovu individualne pristupnice i uplatom godišnje članarine, što znači da članstvo u ESOT-u, kao i drugim sličnim profesionalnim društvima predstavlja stvar lične opredijeljenosti i interesa zdravstvenih profesionalaca i nije u nadležnosti ovog ministarstva.

Po pitanju prijedloga za „izradu Strategije razvoje transplantacije u FBiH u narednih pet godina“, ističemo da je stupanjem na snagu novog Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, način planiranja i izrade strateških dokumenata, decidno uređen. Na osnovu citiranog Zakona donesene su prateće uredbe, između ostalog, i Uredba o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19).

Ovom Uredbom uz prethodne konsultacije sa Federalnim ministarstvom finansija, drugim institucijama na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, kantonima i Savezom opština i gradova Federacije Bosne i Hercegovine propisuje se izrada strateških dokumenata u Federaciji, institucionalni okvir za izradu i donošenje Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, strategija razvoja kantona, sektorskih strategija kantona i strategija razvoja jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: strateški dokumenti) i druga pitanja od značaja za izradu strateških dokumenata.

Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine donesena je 2021. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/21) i predstavlja okvir za dalje strateško i operativno djelovanje pojedinih sektora, uključujući sektor zdravstva.

Što se tiče izrade drugih strateških dokumenata, saglasno navedenom Zakonu, sektori imaju mogućnost da predlože Vladi i izradu sektorskih strategija, uz obrazloženje, a o čemu konačnu odluku donosi Vlada. U svakom slučaju, ukoliko određeni sektori budu opredjeljena da je neophodna izrada i sektorskih strateških dokumenata, obavezni su slijediti proceduru i metodologiju utvrđenu Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Intencija navedenog zakona i Strategije je da se smanji broj strateških dokumenata, posebno u različitim temama, kao što je to bio slučaj u ranijem periodu. Zbog navedenog, kao i zbog izuzetno složene procedure donošenja strateških dokumenata, te finansijskih posljedica, inicijativu za donošenjem posebne Strategije o razvoju transplantacijske medicine u Federacije BiH u narednih pet godina, treba posmatrati u svjetlu ciljeva Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, tj. potrebe za racionalizacijom u pristupu strateškom planiranju.

Imajući u vidu sve navedeno, podnesena inicijativa zastupnice Begajete Čaušević se ne prihvata i to iz razloga opisanih naprijed.

Napominjemo da ne postoji pravni osnov za „formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koji će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima“, da se u dijelu inicijative radi o pitanjima koja nisu u nadležnosti ovog ministarstva, nego su obaveza menadžmenta i osnivača zdravstvenih ustanova u ovoj oblasti, kao i da je inicijativom obuhvaćeno i pitanje koje je potrebno posmatrati u svjetlu ciljeva Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, tj. potrebe za racionalizacijom u pristupu strateškom planiranju.

Cijeneći značaj obrazloženja u podnesenoj inicijativi, ista će biti prosljeđena menadžmentima zdravstvenih ustanova na razmatranje i postupanje.

V. broj: 1962/2023  
22.12.2023. godine  
Sarajevo



Na temelju članka 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21) i članka 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 69/07, 2/08 i 26/20), nakon razmatranja Inicijative, koju je podnijela Begajeta Čaušević, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na prijedlog Federalnog ministarstva zdravstva, na 23. sjednici održanoj 22. prosinca 2023. godine, utvrdila sljedeće

## **IZJAŠNENJE**

Tajnik Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine dostavio je inicijativu Begajete Čaušević, zastupnice u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, koju je zastupnica podnijela na 7. izvanrednoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH održanoj 06.07.2023. godine.

Navedenom inicijativom zastupnica Begajeta Čaušević predlaže sljedeće:

1. formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koje će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima u FBiH,
2. profesionalizacija transplant koordinatora,
3. edukacija dodatnih kadrova koji će se baviti transplantacijom i obnova medicinske opreme,
4. povezivanje zdravstvenih ustanova u FBiH koje se bave transplantacijom organa sa centrima u Evropi i svijetu, podržati transplant i integraciju profesionalaca u ESOT zajednici- Evropskom udruženju za transplantaciju,
5. izrada Strategije razvoja transplantacije u FBiH u narednih pet godina.

Slijedom navedene inicijative, a u dijelu koji se odnosi na „formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koji će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima“ ukazujemo da je provedba nadzora nad radom zdravstvenih ustanova utvrđena Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH”, br. 46/10 i 75/13).

Naglašavamo da je člankom 191. citiranog Zakona propisano da nadzor nad radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika u zdravstvenim ustanovama, te privatnih zdravstvenih djelatnika obuhvata unutarnji nadzor i zdravstveno-inspekcijski nadzor.

Također, člankom 192. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, propisano je da zdravstvena ustanova obvezno provodi unutarnji nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i zdravstvenih djelatnika, te da je za stručni rad zdravstvene ustanove odgovoran ravnatelj zdravstvene ustanove.

Nadalje, člankom 194. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno je da zdravstveno-inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva, kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika, te privatnih zdravstvenih djelatnika obavlja mjerodavna uprava za inspekcije.

Ističemo i da je člankom 55. Zakona o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja („Službene novine Federacije BiH“ broj 75/09 i 95/17), propisano da nadzor nad provođenjem Zakona o transplantaciji organa i tkiva, kao i podzakonskih akata donesenih na temelju Zakona, vrši Ministarstvo, kao i da nadzor nad obavljanjem zdravstvenih usluga iz djelatnosti uzimanja i presađivanja organa i tkiva u svrhu liječenja, vrši federalna zdravstvena inspekcija, suglasno propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisu o inspekcijama u Federaciji.

Napominjemo da Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja, kao i drugim propisima iz nadležnosti Federalnog ministarstva zdravstva nije predviđen pravni temelj za formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koje će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima u FBiH.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, podnesena inicijativa u dijelu koji se odnosi na “formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koje će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima u FBiH”, se ne prihvata, jer ne postoji pravni temelj za realizaciju iste.

Vežano za „profesionalizaciju transplant koordinatora“ naglašavamo da je djelomična ili potpuna profesionalizacija transplant koordinatora (kroz puno radno vrijeme ili pola radnoga vremena) u isključivoj nadležnosti menadžmenta zdravstvenih ustanova i uređuje se općim aktima zdravstvene ustanove, tj. aktima o sistematizaciji radnih mjesta.

Po pitanju „edukacije dodatnih kadrova“, ukazujemo da su za planiranje kadra, edukaciju i usavršavanje eksplantacijsko-transplantacijskih timova i drugih zdravstvenih profesionalca koji sudjeluju u programu transplantacijske medicine odgovorni menadžmenti zdravstvenih ustanova u čijoj nadležnosti je utvrđivanje planova rada i razvoja zdravstvene ustanove, a što podrazumijeva i edukaciju dodatnih kadrova.

Bitno je istaknuti da Centar za transplantacijsku medicinu Federalnog ministarstva zdravstva kontinuirano provodi aktivnosti glede edukacije zdravstvenih djelatnika koji sudjeluju u programu transplantacijske medicine, a s posebnim akcentom na edukaciji bolničkih transplantacijskih koordinatora.

U tom kontekstu ističemo suradnju sa Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske, Zdravstvenom mrežom Jugoistočne Evrope za razvoj transplantacijske medicine u regiji sa sjedištem u Zagrebu, Evropskom komisijom, International Transplant Network (ITN) Turske, DTI - Donation & Transplantation Institute itd., a u okviru kojih je omogućeno sudjelovanje stručnjaka iz Federacije na radionicama i tečajevima iz različitih područja transplantacijske medicine.

Posebno ističemo da je u okviru suradnje sa Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske i DTI-jem omogućeno da Transplant Procurement Management Cours završi trideset bolničkih koordinatora, da je u suradnji sa Evropskom komisijom, a u cilju procjene kapaciteta, kao i sagledavanja mogućnosti za unapređenje i razvoj programa doniranja i presađivanja organa reliziran TAIEX Expert Mission kao i TAIEX radionica „Donor Detection and Optimal Donor Management“, a na kojoj su sudjelovali svi bolnički koordinatori iz Federacije BiH, itd.

Federalno ministarstvo zdravstva će i dalje provoditi aktivnosti glede edukacije zdravstvenih djelatnika koji sudjeluju u programu transplantacije, međutim naglašavamo da „edukacija dodatnih kadrova“ predstavlja odgovornost menadžmenta zdravstvenih ustanova koje obavljaju transplantacijsku djelatnost.

Po pitanju „obnove medicinske opreme“ ukazujemo da znavljanje medicinske opreme predstavlja odgovornost menadžmenta zdravstvene ustanove sukladno financijskom planu ustanove, kao i odgovornost osnivača, i to za kapitalna ulaganja za razvoj djelatnosti ustanove kada je to potrebno.

U dijelu inicijative koja se odnosi na „povezivanje zdravstvenih ustanova u FBiH koje se bave transplantacijom organa sa centrima u Evropi i svijetu“ napominjemo da su nadležnosti Ministarstva glede međunarodne suradnje utvrđene člankom 52. stavak.1 alineja 7. Zakona o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja, a kojim je propisano je da Ministarstvo zaključuje ugovor sa stranom ili međunarodnom organizacijom koje obavljaju razmjenu organa odnosno tkiva radi presađivanja, a uz prethodnu suglasnost Vlade Federacije BiH, kao i uz koordinaciju Ministarstva civilnih poslova Bosna i Hercegovine.

S tim u svezi ističemo da je Ministarstvo prema Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine u više navrata u razdoblju od 2010. godine do danas upućivalo inicijative za pokretanje aktivnosti sa državne razine za pristupanje Bosne i Hercegovine Eurotransplantu.

Kako od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine nismo zaprimili povratnu informaciju glede upućenih inicijativa za pokretanje aktivnosti za pristupanje Bosne i Hercegovine Eurotransplantu, Ministarstvo je u dva navrata, i to prosinca 2013. godine i prosinca 2017. godine zaključilo sa Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske dvogodišnji Protokol o suradnji u području pribavljanja i presađivanja ljudskih organa i tkiva. Protokol zaključen 2013. godine rezultirao je uspješnom suradnjom, dok je provedba Protokola zaključenog 2017. godine zaustavljena od strane Eurotransplanta u ožujku 2018. godine i to iz razloga što država Bosna i Hercegovina nema zaključen Osnovni bilateralni sporazum o suradnji sa Eurotransplantom.

Sukladno važećim propisima Eurotransplanta, ovo ministarstvo ne može zaključiti Protokol o suradnji u području pribavljanja i presađivanja ljudskih organa i tkiva sa Republikom Hrvatskom, kao ni drugom zemljom članicom Eurotransplanta, i to iz razloga nepostojanja bilateralnog ugovora između države Bosne i Hercegovine i Eurotransplanta, a što nije u nadležnosti entitetskih ministarstava zdravstva.

Naglašavamo da član Eurotransplanta ne može postati niti entitet, niti kanton, već samo država. Sukladno Ustavu BiH oblast zdravstva je u ovlasti entiteta, a Ministarstvo civilnih poslova BiH koordinira oblasti zdravstva na državnoj razini.

Ističemo da do danas od strane Ministarstva civilnih poslova BiH nisu pokrenute aktivnosti u cilju realizacije navedene inicijative.

Po pitanju međunarodne suradnje, ističemo da su u tijeku aktivnosti na uspostavi suradnje sa Italian National Transplant Center (INTC), a u okviru koje bi se omogućile transplantacije jetre pedijatrijskih pacijenata (djece do 18 godina) iz Federacije BiH u zdravstvenim ustanovama u Italiji.

Iz naprijed navedenog evidentno je da Ministarstvo provodi aktivnosti sukladno nadležnostima utvrđenim člankom 52. stavak 1. alineja 7. Zakona, međutim, naglašavamo da su zdravstvene ustanove koje obavljaju transplantacijsku djelatnost, sukladno članku 48. Zakona, dužne poduzimati mjere za ostvarivanje suradnje sa drugim ovlaštenim zdravstvenim ustanovama u Federaciji, odnosno Bosni i Hercegovini, te sa srodnim zdravstvenim ustanovama iz inozemstva i međunarodnim organizacijama, u cilju obavljanja razmjene organa odnosno tkiva radi presađivanja, kao i poduzimati mjere za uspostavu stručne i znanstvene suradnje sa ciljem uspješnog provođenja znanstvenog i stručnog unapređenja djelatnosti uzimanja i presađivanja organa i tkiva.

U dijelu inicijative koji se odnosi na „podršku i integraciju profesionalaca u ESOT zajednicu-Evropsko udruženje za transplantaciju“, ukazujemo da ESOT medicinsko i znanstveno neprofitno društvo posvećeno razmjeni znanja o doniranju i transplantaciji, te da isto predstavlja platformu za dobrovoljne profesionalce u području transplantacije kojima nudi opsežan obrazovni program i smjernice najbolje prakse, a članstvo u ESOT-u se ostvaruje na temelju individualne pristupnice i uplatom godišnje članarine, što znači da članstvo u ESOT-u, kao i drugim sličnim profesionalnim društvima predstavlja stvar osobne opredijeljenosti i interesa zdravstvenih profesionalaca i nije u nadležnosti ovog ministarstva.



Po pitanju prijedloga za „izradu Strategije razvoje transplantacije u FBiH u narednih pet godina“, ističemo da je stupanjem na snagu novog Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, način planiranja i izrade strateških dokumenata, decidno uređen. Na temelju citiranog Zakona donesene su prateće uredbe, između ostalog, i Uredba o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19).

Ovom Uredbom uz prethodne konzultacije sa Federalnim ministarstvom financija, drugim institucijama na razini Federacije Bosne i Hercegovine, kantonima i Savezom općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine propisuje se izrada strateških dokumenata u Federaciji, institucionalni okvir za izradu i donošenje Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja Federacije), strategija razvoja kantona, sektorskih strategija kantona i strategija razvoja jedinica lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: strateški dokumenti) i druga pitanja od značaja za izradu strateških dokumenata.

Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine donesena je 2021. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/21) i predstavlja okvir za daljnje strateško i operativno djelovanje pojedinih sektora, uključujući sektor zdravstva.

Što se tiče izrade drugih strateških dokumenata, suglasno navedenom Zakonu, sektori imaju mogućnost da predlože Vladi i izradu sektorskih strategija, uz obrazloženje, a o čemu konačnu odluku donosi Vlada. U svakom slučaju, ukoliko određeni sektori budu opredjeljena da je neophodna izrada i sektorskih strateških dokumenata, obvezni su slijediti proceduru i metodologiju utvrđenu Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Intencija navedenog zakona i Strategije je da se smanji broj strateških dokumenata, posebno u različitim temama, kao što je to bio slučaj u ranijem periodu. Zbog navedenog, kao i zbog iznimno složene procedure donošenja strateških dokumenata, te financijskih posljedica, inicijativu za donošenjem posebne Strategije o razvoju transplantacijske medicine u Federaciji BiH u narednih pet godina, treba promatrati u svjetlu ciljeva Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, tj. potrebe za racionalizacijom u pristupu strateškom planiranju.

Imajući u vidu sve navedeno, podnesena inicijativa zastupnice Begajete Čaušević se ne prihvata i to iz razloga opisanih naprijed.

Napominjemo da ne postoji pravni temelj za „formiranje nadzornog organa pri Ministarstvu zdravstva koji će vršiti nadzor nad procesima transplantacije u zdravstvenim centrima“, da se u dijelu inicijative radi o pitanjima koja nisu u nadležnosti ovog ministarstva, nego su obveza menadžmenta i osnivača zdravstvenih ustanova u ovoj oblasti, kao i da je inicijativom obuhvaćeno i pitanje koje je potrebno promatrati u svjetlu ciljeva Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, tj. potrebe za racionalizacijom u pristupu strateškom planiranju.

Cijeneći značaj obrazloženja u podnesenoj inicijativi, ista će biti prosljeđena menadžmentima zdravstvenih ustanova na razmatranje i postupanje.

V. broj: 1962 /2023  
22. prosinca 2023. godine  
Sarajevo



На основу члана 75. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине - Пречишћени текст („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 и 67/21) и члана 116. Пословника Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 69/07, 2/08 и 26/20), након разматрања Иницијативе, коју је поднијела Бегајета Чаушевић, посланик у Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Влада Федерације Босне и Херцеговине је на приједлог Федералног министарства здравства, на 23. сједници одржаној 22.12.2023. године, утврдила слjedeће

### **ИЗЈАШЊЕЊЕ**

Секретар Представничког дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине доставио је иницијативу Бегајете Чаушевић, заступнице у Представничком дому Парламента Федерације Босне и Херцеговине, коју је заступница поднијела на 7. ванредној сједници Представничког дома Парламента Федерације БиХ одржаној 06.07.2023. године.

Наведеном иницијативом заступница Бегајета Чаушевић предлаже слjedeће:

1. формирање надзорног органа при Министарству здравства које ће вршити надзор над процесима трансплантације у здравственим центрима у ФБиХ,
2. професионализација трансплант координатора,
3. едукација додатних кадрова који ће се бавити трансплантацијом и обнова медицинске опреме,
4. повезивање здравствених установа у ФБиХ које се баве трансплантацијом органа са центрима у Европи и свијету, подржати трансплант и интеграцију професионалаца у ЕСОТ заједници-Европском удружењу за трансплантацију,
5. израда Стратегије развоја трансплантације у ФБиХ у наредних пет година.

Слиједом наведене иницијативе, а у дијелу који се односи на „формирање надзорног органа при Министарству здравства који ће вршити надзор над процесима трансплантације у здравственим центрима“ указујемо да је provedба надзора над радом здравствених установа утврђена Законом о здравственој заштити („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 46/10 и 75/13).

Наглашавамо да је чланом 191. цитираног Закона прописано да надзор над радом здравствених установа, здравствених радника у здравственим установама, те приватних здравствених радника обухвата унутрашњи надзор и здравствено-инспекцијски надзор.

Такођер, чланом 192. Закона о здравственој заштити, прописано је да здравствена установа обавезно проводи унутрашњи надзор над радом својих организационих јединица и здравствених радника, те да је за стручни рад здравствене установе одговоран директор здравствене установе.

Надаље, чланом 194. Закона о здравственој заштити утврђено је да здравствено-инспекцијски надзор над примјеном и извршавањем закона, других прописа и општих аката у дјелатности здравства, као и надзор над стручним радом здравствених установа, здравствених радника, те приватних здравствених радника обавља надлежна управа за инспекције.

Истичемо и да је чланом 55. Закона о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења („Службене новине Федерације БиХ“ број 75/09 и 95/17), прописано да надзор над спровођењем Закона о трансплантацији органа и ткива, као и подзаконских аката донесених на основу Закона, врши Министарство, као и да надзор над обављањем здравствених услуга из дјелатности узимања и пресађивања органа и ткива у сврху лијечења, врши федерална здравствена инспекција, сагласно прописима о здравственој заштити, као и пропису о инспекцијама у Федерацији.

Напомињемо да Законом о здравственој заштити, Законом о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења, као и другим прописима из надлежности Федералног министарства здравства није предвиђен правни основ за формирање надзорног органа при Министарству здравства који ће вршити надзор над процесима трансплантације у здравственим центрима у ФБиХ.

Имајући у виду све напријед наведено, поднесена иницијатива у дијелу који се односи на “формирање надзорног органа при Министарству здравства који ће вршити надзор над процесима трансплантације у здравственим центрима у ФБиХ”, се не прихвата, јер не постоји правни основ за реализацију исте.

Везано за „професионализацију трансплант координатора“ наглашавамо да је дјелимична или потпуна професионализација трансплант координатора (кроз пуно радно вријеме или пола раднога времена) у искључивој надлежности менаџмента здравствених установа и уређује се општим актима здравствене установе, тј. актима о систематизацији радних мјеста.

По питању „едукације додатних кадрова“, указујемо да су за планирање кадра, едукацију и усавршавање експлантацијско-трансплантацијских тимова и других здравствених професионалца који судјелују у програму трансплантацијске медицине одговорни менаџменти здравствених установа у чијој надлежности је утврђивање планова рада и развоја здравствене установе, а што подразумева и едукацију додатних кадрова.

Битно је истакнути да Центар за трансплантацијску медицину Федералног министарства здравства континуирано проводи активности у погледу едукације здравствених радника који судјелују у програму трансплантацијске медицине, а с посебним акцентом на едукацији болничких трансплантацијских координатора.

У том контексту истичемо сарадњу са Министарством здравства Републике Хрватске, Здравственом мрежом Југоисточне Европе за развој трансплантацијске медицине у регији са сједиштем у Загребу, Европском комисијом, International Transplant Network (ITN) Турске, DTI - Donation & Transplantation Institute, а у оквиру којих је омогућено судјеловање стручњака из Федерације на радионицама и курсевима из различитих подручја трансплантацијске медицине.

Посебно истичемо да је у оквиру сарадње са Министарством здравства Републике Хрватске и DTI-јем омогућено да Transplant Procurement Management Cours заврши тридесет болничких координатора, да је у сарадњи са Европском комисијом, а у циљу процјене капацитета, као и сагледавања могућности за унапређење и развој програма донирања и пресађивања органа релизиран TAIEX Expert Mission као и TAIEX радионица „Donor Detection and Optimal Donor Management“, а на којој су судјеловали сви болнички координатори из Федерације БиХ, итд.

Федерално министарство здравства ће и даље проводити активности у погледу едукације здравствених радника који судјелују у програму трансплантације, међутим наглашавамо да „едукација додатних кадрова“ представља одговорност менаџмента здравствених установа које обављају трансплантацијску дјелатност.

По питању „обнове медицинске опреме“ указујемо да обнова медицинске опреме представља одговорност менаџмента здравствене установе у складу са финансијским планом

установе, као и одговорност оснивача, и то за капитална улагања за развој дјелатности установе када је то потребно.

У дијелу иницијативе која се односи на „повезивање здравствених установа у ФБиХ које се баве трансплантацијом органа са центрима у Европи и свијету“ напомињемо да су надлежности Министарства у погледу међународне сарадње утврђене чланом 52. став.1 алинеја 7. Закона о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења, а којим је прописано да Министарство закључује уговор са страном или међународном организацијом које обављају размјену органа односно ткива ради пресађивања, а уз претходну сагласност Владе Федерације БиХ, као и уз координацију Министарства цивилних послова Босна и Херцеговине.

С тим у вези истичемо да је Министарство према Министарству цивилних послова Босне и Херцеговине у више наврата, у раздобљу од 2010. године до данас, упућивало иницијативе за покретање активности са државне разине за приступање Босне и Херцеговине Еуротранспланту.

Како од стране Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине нисмо запримили повратну информацију по питању упућених иницијатива за покретање активности за приступање Босне и Херцеговине Еуротранспланту, Министарство је у два наврата, и то децембра 2013. године и децембра 2017. године закључило са Министарством здравства Републике Хрватске двогодишњи Протокол о сарадњи у подручју прибављања и пресађивања људских органа и ткива. Протокол закључен 2013. године резултирао је успјешном сарадњом, док је provedба Протокола закљученог 2017. године заустављена од стране Еуротранспланта у марту 2018. године и то из разлога што држава Босна и Херцеговина нема закључен Основни билатерални споразум о сарадњи са Еуротрансплантом.

У складу са важећим прописима Еуротранспланта, ово министарство не може закључити Протокол о сарадњи у подручју прибављања и пресађивања људских органа и ткива са Републиком Хрватском, као ни другом земљом чланицом Еуротранспланта, и то из разлога непостојања билатералног уговора између државе Босне и Херцеговине и Еуротранспланта, а што није у надлежности ентитеских министарстава здравства.

Наглашавамо да члан Еуротранспланта не може постати нити ентитет, нити кантон, већ само држава. У складу са Уставом БиХ област здравства је у овласти ентитета, а Министарство цивилних послова БиХ координира област здравства на нивоу државе.

Истичемо да до данас од стране Министарства цивилних послова БиХ нису покренуте активности у циљу реализације наведене иницијативе.

По питању међународне сарадње, истичемо да су у току активности на успостави сарадње са Italian National Transplant Center, а у оквиру које би се омогућиле трансплантације јетре педијатријских пацијената (дјеце до 18 година) из Федерације БиХ у здравственим установама у Италији.

Из напријед наведеног евидентно је да Министарство проводи активности у складу са надлежностима утврђеним чланом 52. став 1. алинеја 7. Закона, међутим, наглашавамо да су здравствене установе које обављају трансплантацијску дјелатност, у складу са чланом 48. Закона, дужне подузимати мјере за остваривање сарадње са другим овлаштеним здравственим установама у Федерацији, односно Босни и Херцеговини, те са сродним здравственим установама из иностранства и међународним организацијама, у циљу обављања размјене органа односно ткива ради пресађивања, као и подузимати мјере за успоставу стручне и научне сарадње са циљем успјешног провођења научног и стручног унапређења дјелатности узимања и пресађивања органа и ткива.

У дијелу иницијативе који се односи на „подршку и интеграцију професионалаца у ЕСОТ заједницу- Европско удружење за трансплантацију“, указујемо да ЕСОТ медицинско и научно непрофитно друштво посвећено размјени знања о донирању и трансплантацији, те да исто представља платформу за добровољне професионалце у подручју трансплантације којима

нуди обиман образовни програм и смјернице најбоље праксе, а чланство у ЕСОТ-у се остварује на основу индивидуалне приступнице и уплатом годишње чланарине, што значи да чланство у ЕСОТ-у, као и другим сличним професионалним друштвима представља ствар личне одређености и интереса здравствених професионалаца и није у надлежности овог министарства.

По питању приједлога за „израду Стратегије развоје трансплантације у ФБиХ у наредних пет година“, истичемо да је ступањем на снагу новог Закона о развојном планирању и управљању развојем у Федерацији Босне и Херцеговине, начин планирања и израде стратешких докумената, децидно уређен. На основу цитираног Закона донесене су пратеће уредбе, између осталог, и Уредба о изради стратешких докумената у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 74/19).

Овом Уредбом уз претходне консултације са Федералним министарством финансија, другим институцијама на нивоу Федерације Босне и Херцеговине, кантонима и Савезом општина и градова Федерације Босне и Херцеговине прописује се израда стратешких докумената у Федерацији, институционални оквир за израду и доношење Стратегије развоја Федерације Босне и Херцеговине, стратегија развоја кантона, секторских стратегија кантона и стратегија развоја јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: стратешки документи) и друга питања од значаја за израду стратешких докумената.

Стратегије развоја Федерације Босне и Херцеговине донесена је 2021. године („Службене новине Федерације БиХ“, број: 42/21) и представља оквир за даље стратешко и оперативно дјеловање појединих сектора, укључујући сектор здравства.

Што се тиче израде других стратешких докумената, сагласно наведеном Закону, сектори имају могућност да предложе Влади и израду секторских стратегија, уз образложење, а о чему коначну одлуку доноси Влада. У сваком случају, уколико одређени сектори буду одређени да је неопходна израда и секторских стратешких докумената, обавезни су слиједити процедуру и методологију утврђену Уредбом о изради стратешких докумената у Федерацији Босне и Херцеговине. Интенција наведеног закона и Стратегије је да се смањи број стратешких докумената, посебно у различитим темама, као што је то био случај у ранијем периоду. Због наведеног, као и због изузетно сложене процедуре доношења стратешких докумената, те финансијских посљедица, иницијативу за доношењем посебне Стратегије о развоју трансплантацијске медицине у Федерацији БиХ у наредних пет година, треба посматрати у свјетлу циљева Закона о развојном планирању и управљању развојем у Федерацији Босне и Херцеговине, тј. потребе за рационализацијом у приступу стратешком планирању.

Имајући у виду све наведено, поднесена иницијатива заступнице Бегајете Чаушевић се не прихвата и то из разлога описаних напријед.

Напомињемо да не постоји правни основ за „формирање надзорног органа при Министарству здравства које ће вршити надзор над процесима трансплантације у здравственим центрима у ФБиХ“, да се у дијелу иницијативе ради о питањима која нису у надлежности овог министарства, него су обавеза менаџмента и оснивача здравствених установа у овој области, као и да је иницијативом обухваћено и питање које је потребно посматрати у свјетлу циљева Закона о развојном планирању и управљању развојем у Федерацији Босне и Херцеговине, тј. потребе за рационализацијом у приступу стратешком планирању.

Цијенећи значај образложења у поднесеној иницијативи, иста ће бити прослијеђена менаџментима здравствених установа на разматрање и поступање.

В. број: 1962/2023  
22.12.2023. године  
Сарајево



ПРЕМИЈЕР

Нермин Ђикић